

Slovo k povzbuzení na neděli 19. března 2023, na 4. neděli postní – A
Biblická čtení: 1Sam 16,1b.6-7.10-13a; Ž 23; Ef 5,8-14; Jan 9,1-41

Milé sestry, milí bratři,

na čtvrtou neděli postní – na neděli **Laetare**, pojmenovanou podle vstupního verše mše svaté *Laetare, Jerusalem*, česky „Vesel se, Jeruzaléme“ – máme před sebou co tři roky evangelium **o uzdravení slepého od narození**. Může se číst dokonce každý rok, zvláště jsou-li v kostele ti, kteří se připravují na křest o blížících se Velikonocích. Už raná církev totiž v tomto Ježíšově zázraku, tak plasticky popsaném evangelistou Janem, přečetla jakýsi **prototyp procesu uvěření vrcholícího křtem (biřmováním a eucharistií)**, prototyp **cesty**, která se v mnohém podobá **zázraku dání zraku slepému**, zázraku, který není docela nepodobný **novému stvoření**. Podobně jako první člověk, Adam, doslova „ze země vzatý“, i nová vidoucí existence slepce povstává **z bláta**, které Ježíš bere do rukou, **z bláta a sliny**, z prachu země a vody. I **křest** se děje vodou, voda v Janově evangeliu je symbolem, obrazem Ducha svatého. Evangelista Jan dnešní Kristův zázrak představuje také jako **naplnění** dvou starých Izaiášových **proroctví**: Že Mesiáš, až přijde, opravdu **navrátí slepým zrak**, že ubozí slepí prožou, zatímco ty, **co si myslí, že vidí**, a přitom ho schválně nerozpoznají, třebaže duchovní elity, nechá v jejich **slepotě**. «Přišel jsem na tento svět soudit: aby ti, kdo nevidí, viděli, a kdo vidí, oslepli» říká Kristus v evangelistově podání sám. **Slepý od narození** je uzdraven, zdánlivě vidoucí **farizeové** zůstávají ve své skutečné slepotě.

Dání či navrácení zraku je bezpochyby něco velkolepého a jen slepý ví, jak moc: Bez zraku není možné vidět nic, ani tvary, ani barvy, ani krásu, ani nic jiného. **Zrak** je právem považován za **nejdůležitější** ze všech tělesných smyslů, a v jistém smyslu za jakési **shrnutí** i všech ostatních. Což se například odráží i ve způsobu, jak metaforicky používáme dvojici „viditelné“ versus „neviditelné“.

Podobně je tomu i **u smyslů duše**: I **duchovní zrak** je jakýmsi **shrnutím** všech ostatních. **Vidoucí, vnitřně vidoucí** je pak ten, který (všemi) svými duchovními smysly zakouší, co smyslům tělesným uniká. «Správně vidíme jen srdcem. Co je důležité, je očím neviditelné» zní přeci velebný citát Saint-Exupéryho Malého prince. A co našim tělesným smyslům často uniká, není nikdo menší než **Bůh sám**, **nejdůležitější** ze všech, nejhlubší podstata a základ všeho.

Tělesnými smysly, tělesnými očima **Boha** totiž vnímat příliš ani **nemůžeme**, dokážeme jimi tak nanejvýš „vidět“ a „číst“ jeho **stopy**, zakoušet **projevy** jeho dobroty a moci. Jinak je tomu ale s naší **duší**, naším **srdcem**. Lidská duše je **schopna** vnímat i **neviditelné**, respektive vidět **i za vše viditelné**, a proto vnímat a vidět **Boha**. Možná více než rozumem, intelektem („čtením uvnitř“), vnitřním vhladem, intuicí (přímo „vstupem dovnitř“). To je **zkušenost**, jež je v různých obměnách nějak společná všem **náboženstvím**, že Boha lze vnímat jen či především **srdcem** neboli **duší**.

Takové vnímání, byť těžko popsatelné, je právě **podobné vidění, zkušenosti světla**. Světla za vším a ve všem, v nás a zvláště nad námi. **Světla** na vše padajícího, vše pronikajícího, prostupujícího, vše osvětlujícího a ze všeho nějak vyzařujícího. Proto v mnohých náboženstvích je „**to Boží**“ vnímáno jako **světlo**, které prosvěcuje temnoty světa, života i lidské duše.

Jako **křesťané** se odvažujeme **věřit**, že Boží světlo přišlo jedinečně **v Pánu Ježíšovi** na naši zem a do našich dějin. V Kristu, o kterém vyznáváme, že je **odleskem** Boha-Otce, **paprskem** vycházejícím z Otce jako **Syn**. Kdo se skutečně a setká s **Kristem**, dobrý nebo zlý, setkává se **s Božím světlem**. Má naději, že **jím** bude i **uchvácen**, že se jeho vnitřní smysly aspoň nějak **uzdraví, projasní**, otevrou **Neviditelnému**, že bude moci vidět Boha, jak je to jen možné. Není divu, že už staří církevní otcové – právě při výkladu i dnešního evangelia – o uvěření rádi rozjímali jako **o procesu (vnitřního) osvětlení**.

Jak si však toto osvětlení, vnitřní světlo v praxi představit?

Nejprve možná jako jakousi **vnitřní radost**, radost z víry, radost z Boha, radost ze vztahu s ním, jako radost, kterou se celé nitro a díky němu i celý život člověka jakoby **projasní**.

Zadruhé jako **zkušenost nového** světla vrženého na všechno ostatní: Člověk cítí, že by snad díky **světlu víry** mohl snadněji **rozeznat** dobré od zlého, smysl od nesmyslu. **Dobro a láska** jsou **hřejivým** světlem, zatímco zlo a nenávisť něčím temným, ledovým, je-li sám Bůh světlem.

A zatřetí, že člověk najednou začne **za vším tušit**, respektive vidět **cosi z Boha**. Ze všeho, krásného a dobrého, ale tajemně i z těžkého a bolavého mu **zazáří Boží přítomnost**, tajemná skutečnost, že Bůh je s ním. Je to proto, že Bůh za vším a ve všem **skutečně je**, je dárce světla, energie všeho jsoucího.

Je to v posledku **stále totéž Boží světlo**, které září jak z věcí, světa, z lidí, z našeho nitra, tak z Krista, z jeho tajemných přítomností. To samé Boží světlo, jen s jinou intenzitou. Proto **nemůže** být situace, kdy by náš duchovní zrak (spolu s ostatními smysly naší duše) **nemohl** tajemně vidět (zakoušet) **Boha**.

Pokud si ovšem nebudeme od začátku myslet, že vidíme vše správně a jasně, jak si mysleli ti **farizeové** z evangelia.

My lidé jsme všichni **od narození** nějak duchovně **slepí**, někdo možná více, jiný méně. **Vidění** Boha a Božího světa rozhodně není samozřejmostí, je **darem**. Navíc slepota, nevidění Boha, nemusí být jen od narození, může přijít **později**. Duchovní slepota **od narození** je důsledkem toho, co nazýváme dědičným hříchem, porušeností lidské přirozenosti. **Pozdější** oslepnutí může být důsledkem našich vlastních hříchů, nepoužívání očí duše, anebo vnějších jevů, okolností, zklamání či zranění, či čehokoli jiného. Může být zaviněná i nezaviněná. **O vidění Boha můžeme přijít**, anebo se **o ně připravit**.

Ať je to jakkoli, všichni proto (stále) **potřebujeme zázrak** uzdravení svého vnitřního **zraku**, dání vidění toho, co je za zrakem, aspoň nějakého vidění **Boha**, stále opakovaně jej potřebujeme. Ale vlastně také zázrak aspoň nějakého skutečného vidění **lidí**, svých bratří a sester, celého **světa**, ne jen jejich povrchu.

Milé sestry, milí bratři, možná spíše než nějaký morální apel si z dnešního evangelia snad odnesme **touhu po vidění**, touhu po **Božím světle**, po světle **víry** se vším, co k ní patří. Po **světle**, které dává vidět Boha, Boha v Kristu, Boha v druhých lidech a ve světě. Po světle, které je především světlem, **žářem lásky**, k Bohu, lidem a světu, protože **Bůh je Láska**. A bez lásky nelze skutečně žít, stejně jako bez světla to nejde.

A **nenechme** se ničím a nikým – hlavně ne sebou samými, svou pýchou, svou domnělou jasnozrakostí – (nenechme se) **odradit** od touhy vidět stále **nově**, Boha, lidi a svět.

A chceme-li snad na závěr nějakou nepatrnou **praktickou** radu, možná chtějme programově více vidět, co je správně a dobře, protože v tom je Bůh nejvnímátnější. Nehledejme vždy jen, co je špatné a zlé, ono „za bé je správně“. Chtít srdcem vidět především dobro totiž **pomáhá** k vidění Boha, k víře samotné, pomáhá k lásce a radosti ze života, k radosti z lásky...